

HÄLSINGE

LÅTEN NR 2-23

Hambon är på gång!

Kortintervju med Peter "Puma" Hedlund

Sommarkalendarium

HÄLSINGE LÅTEN

ÄRGÅNG 59

Utgiven av
Folkdansringen Hälsingland
Hälsinglands Spelmansförbund

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Stina Malmberg
073-625 61 26
tidningenhalsingelaten@gmail.com

LAYOUT

Stina Malmberg och Yngve Karlsson

PRENUMERATION OCH DISTRIBUTION

Ingår i medlemskap i Hälsinglands
Spelmansförbund eller
Folkdansringen Hälsingland

Hälsinglands Spelmansförbund

Claes Johansson
Vik Ängavägen 10
827 54 Järvsö
kassor@halsinglandsspelmansforbund.se

Folkdansringen Hälsingland

Reidun Färlin
Slädvägen 7
824 40 Hudiksvall
070-868 56 46
reidunfarlin1@gmail.com

Adressändringar

tidningenhalsingelaten@gmail.com

UTGIVNINGSSCHEMA 2023

Nr	Manusstopp	Distribution
1	4/2	v. 9
2	22/4	v. 20
3	12/8	v. 36
4	11/11	v. 49

OBS! Manus måste vara
redaktören tillhanda före manusstopp.

OMSLAGSBILDEN

Hambominnen från Stenegård
Foto: Stina Malmberg

Hälsingebocken är hämtad från:
Lokal_Profil, Wikimedia commons.

Från redaktionen

Tack alla ni som har skickat in
bidrag till detta nummer. Roligt att
få rapporter från galor, stämmor,
kurser och danskvällar!

Fortsätt så – dokumentera
sommarens stämmor och andra
evenemang med egna ord och
tankar, och gärna en bild eller två.
Bidragen tas tacksamt emot inför
höstens nummer av Hälsingelåten.
Manusstopp är då 12 augusti, och
materialet skickas som vanligt till
tidningenhalsingelaten@gmail.com.

I det här numret finns också ett
sommarmarkalendarium. Bara ett fåtal
bidrag skickades in, så redaktionen
har gett sig ut på nätet och letat
efter evenemang som brukar vara
en del av folkmusiksommaren i
Hälsingland. Något som saknas?
Kom ihåg att skicka in nästa gång!
Gärna redan till nästa nummer.
Då kan vi ha ett höstmarkalendarium.
Allt som händer i Hälsingland
(med omnejd) under september-
december platsar där!

Innehåll:

Folk- och världsmusikgalan	s. 3
Umefolk	s. 3
Intervju med Peter "Puma" Hedlund	s. 4
Soppdans på Vik skola	s. 5
Dansa rörospols	s. 5
Hambon är på gång!	s. 6
Hälsingekväll på Värstaborg	s. 7
Anslagstavlan	s. 8
Sommarmarkalendarium, annonser	s. 9

Skicka in material
eller synpunkter?
Klicka här!

Hälsinglands Spelmansförbunds styrelse

ORDFÖRANDE

Karin Hedlund
info@halsinglandsspelmansforbund.se

SEKRETERARE

Pia Lindh, Järvsö
070-311 67 18
pia.lindh@hotmail.com

KASSÖR

Claes Johansson
kassor@halsinglandsspelmansforbund.se

FÖRBUNDETS BANKGIRONUMMER
5026-2500

Folkdansringen Hälsinglands styrelse

ORDFÖRANDE

Åsemi Byström
Trogsta 413, 824 62 Forsa
070-517 89 15
halsingland@folkdansringen.se

SEKRETERARE

Stina Malmberg
Herrgårdsvägen 51, 827 92 Ljusdal
073-625 61 26
stina.malmberg@hybo.nu

KASSÖR

Reidun Färlin
Slädvägen 7, 824 40 Hudiksvall
070-868 56 46
reidunfarlin1@gmail.com

DISTRIKTETS BANKGIRONUMMER
5794-1403

Hälsingespelmän prisades på Folk- och världsmusikgalan i Skellefteå

Den tolfte Folk- och världsmusikgalan arrangerades den 15 april på Sara kulturhus i Skellefteå.

Priser delades ut i sju kategorier. Priset till Årets nykomling gavs till Anna Ekborg Hans-Ers. Från början hade juryn 33 förslag att välja bland. Till slut nominerades tre. Motiveringen till Annas pris löd: "Med stor medvetenhet och personligt uttryck rymmer vår vinnares spel både det kraftfulla och det sirliga. En solist men också ensemblermusiker som snabbt etablerat sig på den svenska folkmusikscenen. Ett djupt rotat låtspel med personlig prägel som berör och tar traditionsmusiken vidare in i framtiden."

I den tyngsta kategorin "Årets artist" hade 67 förslag inkommit. Juryn hade fem nominerade att välja bland. Lena Jonsson och hennes trio, där även Erik Ronström (gitarr) och Kristoffer "Krydda" Sundström (bas) ingår, vann titeln i konkurrens med bland andra Hoven Droven från Östersund.

Motiveringen löd: "Årets vinnare är en grupp som tillgängliggör instrumentalmusiken genom att väva samman tradition med ett innovativt och starkt visuellt uttryck. En sann ambassadör som synliggör och lyfter genren nationellt, internationellt och inom musikvärlden i stort."

Galans hederspris gick till en av den svenska folkmusikens viktigaste ambassadörer. Multiinstrumentalisten, arrangören, inspiratören m m, Ale Möller.

Hälsingelåten gratulerar!

RED.

Stolta pristagare med bubbel och statyetter, Anna Ekborg Hans-Ers, Lena Jonsson och Ale Möller. Foto: Peter Bothén.

Hudiksvalls spelmannslag på Umefolk

I februari åkte Hudiksvalls spelmannslag norrut för att delta på den årliga festivalen Umefolk, på Umeå Folkets hus.

Laget var inbjudet till en dansspelning vid tiotiden på lördagskvällen. Tiden före ägnades åt att lyssna på olika konserter och att gå på kurser. Sedan värmde vi upp instrumenten med spontant spel i korridorer och prång. Det tog tid att hitta bland alla konsertsalarna, så i backstage för artister var det skönt att pusta ut, fika och träffa andra folkmusiker från när och fjärran. Framåt kvällen serverades semlor och då tog spelandet fart på allvar.

Det tog också tid att leta upp en inlånad basfiol, stämma instrumenten, finjustera programmet och ställa in ljudet på scenen. Totalt var vi arton spelmän från laget som spelade fiol, nyckelharpa, dragspel, klarinett, flöjt, munspel, gitarr, bas och ibland trumma.

Under vårt uppträdande blev det snabbt knökfullt av entusiastiska danspar som svängde runt i schottis, hambo, snoa, polska, vals, mazurka eller pols. Det var roligt att bjuda på lokal folkmusik från Hälsingland, exempelvis polskor från Enånger eller Rogsta. Vår egen Urban Linderdahl bidrog med egna låtar, bland annat Hambo i Hudik och en snoa med det passande namnet Karantänsnoa. Såväl dansande som lyssnande publik uppskattade vårt program med kraftiga ovationer.

TEXT: PER HELANDER
FOTO: BIRGITTA JONSSON

Kortintervju med Peter "Puma" Hedlund

Redaktionen har fått en intervju med Peter "Puma" Hedlund, som under vintern och våren turnerat runt bland bygdegårdar på Kulturbygdsturnén.

Peter "Puma" Hedlund i Ekskogens bygdegård. Foto Micke Löfroth.

Kulturbygdsturnén - vad är det?

Det är ett projekt som Bygdegårdarnas Riksförbund fått stöd från Statens kulturråd för. Sammanlagt 24 kulturutövare (en för varje bygdegårdsdistrikt) har anställts på halvtid under nio månader för att turnera runt och bland annat ha spelningar och workshops. Jag har representerat Gävleborg och turnerat runt bland bygdegårdarna här omkring, men jag har också varit utanför länet med två spelningar, senast Kårsta-Ekskogens bygdegård i Vallentuna norr om Stockholm.

Jag har undantagslöst blivit varmt välkomnad, fått gott kaffe och mött en mycket trevlig och intresserad publik! Jag har hela tiden bjudit in till frågor om musiken och instrumentet och det har haglat frågor om allting: hur det fungerar, varför jag har så många strängar, hur många låtar jag kan (ingen aning!), etc, etc! Skitkul! Vilken förmån att göra detta som anställd efter mer än tjugofem år som frilansande spelman!

Hur har du lagt upp spelningarna?

Jag varvar låtarna med berättelser. När jag började spela "harpa", efter att i några år spelat fiol, visste nästan ingen vad nyckelharpa var för något – så gott som ingen hade sett eller än mindre hört en nyckelharpa. Jag stöter fortfarande på det ibland, men numera vet ju folk lite mer ändå. Däremot känner folk inte till nyckelharpan historia särskilt väl. Därför brukar jag oftast berätta lite om det, illustrerat med olika låtar – gamla spelmän och deras repertoar, lite historier från förr och en hel del från de jag mött och spelat med. Och där finns det mycket att välja – spelmanshistorier har jag, en del rumsrena, andra inte!

Spännande med workshops - vad har de innehållit?

De har varit lite blandade med låtutläring och tips, t.ex. om hur man kan spela låtar som man redan kan – med mer tanke bakom. Att inte bara "klara av" dem utan att "mena" något med dem, lite olika fraseringar, lite dynamik.

Fast det mest spännande var nog när jag lånade ihop åtta nyckelharpor och fick Bygdegårdsdistriktets styrelse att från att aldrig ha tagit i en nyckelharpa (i något fall aldrig tagit i ett instrument överhuvudtaget) spela en låt tillsammans! Och det gick! Mycket tack vare en fantastiskt engagerad distriktsstyrelse, vaken och öppen för det mesta!

Några överraskningar under turnén så här långt?

Det första jag tänker på är distriktsstyrelsens vilja att lära sig mer om instrumentet och t.o.m. lära sig att spela. Imponerande!

Därefter måste jag säga att alla ställen jag besökt har varit charmiga på olika sätt, välskötta bygdegårdar med engagerade människor. Men det som slagit mig mest är nog engagemanget hos de människor som driver gårdarna, det är rent otroligt vilket arbete de lägger ner!

Har du några spelningar kvar och vad är på gång framöver?

Ja, den 27 maj kl. 19 spelar jag i Kallmyr Godtemplarhus, Ljusdal, och 4 juni kl. 11 avslutar jag turnén i Enångers bygdegård.

Men jag måste säga att det känns lite ledsamt, jag förstår ju att det inte går, men jag hade gärna fortsatt i oändlighet med att som halvtidsanställd spela på bygdegårdar (och andra ställen så klart) på det här viset, det är/har varit fantastiskt!

Men kanske kan det fortsätta genom att arrangörer hör av sig direkt till mig? Som frilansande spelman spelar jag väldigt gärna och kommer direkt om jag bara kan! Ofta är jag ju på turnéer, inte minst utomlands, och just detta att spela på hemmaplan har varit otroligt skönt med korta resor och intresserade och kunniga människor. Jag hoppas att det i en eller annan form kan fortsätta, mitt eget engagemang behöver ingen betvivla åtminstone!

Det närmast förestående efter att den här anställningen avslutas är en kortare turné i Norge, midsommar och i vanlig ordning några stämmor i juli. Jag brukar också om jag är ledig hjälpa min fru Karin med att gå med i spelmanståget på Hälsingehambon (fast då står jag inte solo på någon scen, jag är en i "spelmansmängden" vilket också det har sin charm).

Sedan verkar det kunna bli en USA-turné till hösten, möjligen också till Skottland. Med lite flax får jag nog hit min spelkompis därifrån också, jag ska åtminstone försöka få till en hälsingeturné med Paul Anderson från Aberdeenshire igen som sedan vår senaste turné fått brittiska Imperieorden av drottning Elisabeth några veckor innan hon gick bort och dessutom utsetts till hedersdoktor vid Aberdeens Universitet! Jag är lyckligt lottad med sådana spelkompisar!

Hoppas vi ses, gärna på bygdegårdar igen, även om just den här anställningen upphör! Om inte annat ses vi säkert på lite stämmor fram över, spela är ju kul!

Soppdans på Vik skola

Föreställ er klockan 17.30 en fredag efter en arbetsvecka, komma ut till en anrik folkskola i vacker miljö med trevliga likasinnade och direkt bli serverad god soppa m.m. Därefter dans i denna härliga lokal med dess fina akustik och härlig klang från skickliga spelmän. Samt ta del av kunniga instruktörer i olika folkdanser.

Höstens och vårens tema har varit allt från norska danser till schottisvarianter, Lindyhop, föllinge-danser, rörospols, finnskogspols samt gamla favoriter med ringdans m.m.

Här har det funnits utrymme för att repetera grunder men ändå gå på djupet med många olika varianter. Ibland har man fått lämna sin komfortzon och utmanat sig själv under gemensamt skratt. Det är berikande att få ta del av varandras erfarenheter på dansgolvet och utvecklas i denna gemytliga miljö. Här finns det gemenskap, omtanke och inte minst dansglädje som gör att man känner sig så härligt levande och närvarande i stunden, utifrån vars och ens egna förutsättningar.

Vårt tips, har du inte varit här än, så kom och prova – du lär ej bli besviken!

FRANK & JINI

För medlemmar i Dellenbygdens och Forsa folkdanslag ordnade Studieförbundet Bilda en dagkurs för oss som ville dansa Rörospols.

Kursen hölls på Forsa Folkets hus en lördag i slutet av april. Ledare var Beret Bertilsdotter från Offerdal i Jämtland, som är en känd kursledare sedan många år för bl.a. danser från Föllinge. Till sin hjälp hade hon med sig Östersundsbon Gudmar Göransson och vår hälsingespelkvinna Lena Jonsson som förgyllde dansen med sin musikalitet.

Beret kunde med sin proffsighet leda oss dansare, såväl nybörjare som vana dansare, genom polsens olika turer och fick oss att känna glädjen i rytmen och musiken som kom från vårt grannland. Trots att vädret denna dag var strålande sol var vi många som stannade ända till slutet. Vi fick även en lektion i Rörosschottis under dagen. Några av deltagarna skulle passande nog till Rörosleken där det dansas pols i tre dagar.

REIDUN FÄRLIN, FORSA FDL

Hambon är på gång!

Det är nästan så att man inte kommer ihåg det nu men för bara ett år sedan klev vi ur en mycket märklig, och lång period, där livemusik och kanske framför allt pardans varit mer eller mindre helt frånvarande. Kommer ni ihåg? Inställda stämmor, festivaler, kurser och danskvällar. Sommaren 2022 såg det lite mörkt ut för Hälsingehambon. Pandemin hade satt sina spår, dansarna hänvisade till dålig danskondis och klartecknet för att starta upp pardansaktiviteter kom inte förrän i mars. Men Hälsingehambon genomfördes och trots ett väder som gjorde skäl för talesättet "åska och driv-is", och på det hållregn, så var både gamla och nya dansare överlyckliga och ville absolut komma tillbaka.

Så, hur ser det ut så här långt i år då? Jo, det är mycket inspirerande. På hambokurserna är det fullt drag. Överfulla kurser har genomförts både i Järvsö och i Mo. Och det är nya dansare som dyker upp. Dansare som inte har någon bakgrund i vår folkmusik- och folkdanstradition. Underbart!

Och tur är väl det, att intresset för dansen hambo är stort. För organisationen runt Hälsingehambon tar full fart och satsar sig ur "diket". I år blir det fyra tävlingsetapper: Hårga, Bollnäs, Arbrå och Järvsö. I den nygamla tävlingsorten Bollnäs kommer det att arrangeras en etapp på Långnäs. En andra nyhet är att Arbråetappen i år kommer att genomföras på Träslottet. Och så en tredje nyhet för detta år som är att tävlingsmusiken på en av etapperna framförs av en ny grupp. Det är Emmas Kapell, bestående av de namnkunniga musikerna Görgen Antonsson, Urban Andersson och Andreas Malmqvist som kommer att spela på Bollnåsetappen. På de övriga tre etapperna spelar även i år den eminenta Trio KAP, dock i år med det nya namnet Skvaderlaget.

Efterfrågan på att få lära sig hambo och på det sätt som det pratas om hambo, Hälsingland och folklig dans gör att det känns ljus och hoppfullt inför framtiden, inte bara för Hälsingehambon utan också för annan folklig dans.

ANNA VALSBERG, GLAD DANSLÄRARE

Gladhambo i Hårga.
Foto: Camilla Persson

Hälsingekväll på Värstaborg i Njurunda

Den 18 mars rullade en buss med drygt 40 spelmän från spelmanslagen i Alfta, Bollnäs och Järvsö mot Njurunda och anrika Värstaborg där folkdansgillet Nivren arrangerade en konsert- och danskväll med de tre spelmanslagen. Bussen kördes passande nog av Anders Callmyr, son till Mauritz Callmyr, en tidigare spelledare i Alfta och Bollnäsbygdens spelmanslag.

Kvällen inleddes med en timmes konsert där lagen spelade tillsammans och var för sig. Spelmanslagen leddes av Gunnar Östergårds, Bengt Jonsson och Olle af Klintberg. Samspelet lät bra. Några detaljer slipades en timme innan konserten. Dessutom hade några låtar övats in på distans med notskrivningsprogrammet ScoreCloud. Mest applåder från den talrika publiken fick solisten Theo Schön Dahlöf

för storpolskan Bröllopsskilmässa efter Lokes Edvin Lindström. Här fanns plats för både romantik och dramatik i de fem repriserna. Efter solot blev Theo uppkallad till scenen igen för vad man i idrottssammanhang skulle ha kallat en segerintervju.

Dansspasset hade samma upplägg som konserten. Även Jonssonlinjen, som arrangören fick ”på köpet,” bidrog med dansmusik.

Alla var mycket nöjda med kvällen. Det blev mycket energi i låtarna och en härlig variation med så många medverkande. Och bussresan i sig var ju trevlig. Man börjar förstå spelledaren som ringde och frågade ”Ska du med och åka buss?”

BENGT JONSSON

Alfta spelmanslag

Bollnäsbygdens spelmanslag

Järvsö spelmanslag

Här kan privatpersoner annonsera kostnadsfritt, även med bild numera.

Är det något du vill sälja eller köpa?
Mejla till
tidningenhalsingelaten@gmail.com

SÄLJES – Ovanåkersdräkt dam, strl 42/44.
Svart plisserad kjol (längd 83 cm), väst, skjorta, sjal, förkläde, liten hätta, väska.
Finns i Arbrå. Prisförslag önskas.
Gunnel Wahlstedt 073-460 25 75
gunnelwahlstedt49@gmail.com

SÄLJES – Färiladräkt herr, strl ca 50.
Jacka, knäbyxor, skjorta, väst, sidenscarf, svart skinnkepa, blå knästrumpor.
Finns i Arbrå. Prisförslag önskas.
Gunnel Wahlstedt 073-460 25 75
gunnelwahlstedt49@gmail.com

SÄLJES – Hamboskor
dam strl 5,5 (ca 38), herr strl 42.
Prisförslag önskas. Finns i Arbrå.
Gunnel Wahlstedt 073-460 25 75
gunnelwahlstedt49@gmail.com

SÄLJES – Förklädestyg
Det ljusa är 88X86 kantat och fällat.
Det mörka är 118X102 cm.
Prisförslag önskas. Finns i Arbrå.
Gunnel Wahlstedt 073-460 25 75
gunnelwahlstedt49@gmail.com

**Hur får man Hälsingelåten via mejl?
Anmäl det till
tidningenhalsingelaten@gmail.com**

Klicka här!

Kom ihåg!

Nästa manus-
stopp
12 augusti

Sommarkalendariet

När?	Var?	Vad?
19 maj kl 19	Vallsta	Lena Jonsson trio, Årets artist vid Folk- och världsmusikgalan. Smygskivsläpp: Elements. Gästgivars i Vallsta
20 maj	Hovra	Förfest Hovrastämman
20 maj	Kallmyr	Lena Jonsson trio
26–28 maj	Årsunda	Årsundaruschen
11 juni kl 21	Bollnäs	Vallmusikkonsert vid Bolletjärn, Bollebergets naturreservat, Bollnäs
20, 21, 22 juni	Järvsö Stenegård	Hälsinge Låtverkstad musik- och dansföreläsningen "troll och tärningar"
27 juni kl 19	Svedbo- vallen	Fäbodens musik – konsert med Bernt Lindström, Engla Marander, Johanna Bölja Hertzberg och Emma Härdelin
30 juni	Delsbo	Spelmansafton Anders Henriksson

När?	Var?	Vad?
1 juli	Delsbo	Kurser på Delsbostämman i spel och dans
2–4 juli	Delsbo	Delsbostämman
6 juli	Bingsjö	Bingsjöstämman
6 juli kl 19	Järvsö	Logdans på Anders-Pers Hamboakut nybörjare kl. 17.15
8 juli	Hårga	Hälsingehambon
11 juli kl 19	Svedbo- vallen	Brita och Max Family Band – konsert på Svedbovallen med Brita Björs och Max Tellving
15 juli kl 10	Åbo	Kurs hälsingedanser
14–16 juli	Bjuråker	Bjuråkersstämman
31 juli kl 19	Rengsjö	Polskecirrus på logen i Hembygdsbyn i Rengsjö. Ta med eget fika. Entré 50 kr.
2 aug	Orbaden- Gästgivars	Kurser Orbadenstämman
2–3 aug	Orbaden- Gästgivars	Orbadenstämman

Folkmusik och gammeldans i Hälsingland

Håll dig uppdaterad!

Facebook:
Folkmusik och gammeldans
i Hälsingland

